

Andreu Caralt Historiador i periodista

«Paüls va tenir un paper molt significatiu en la Guerra Civil»

Entrevista

Memòria històrica. Andreu Caralt, amb el suport de l'Ajuntament de Paüls, publica una investigació amb episodis de la Guerra Civil al municipi del Baix Ebre

N.S.
PAÜLS

L'historiador i periodista Andreu Caralt publica el llibre *Paüls. Guerra i maquis al Port*, una investigació històrica basada en una vintena de testimonis de la Guerra Civil que permeten conèixer com es va viure el conflicte bèl·lic en un entorn petit i rural com és Paüls. Parlem amb ell per conèixer més sobre aquest projecte.

Sovint parlem de la guerra i ens centrem en municipis grans, amb fets que han acabat tenint més ressò, però què succeïa en altres localitats més petites?

La Guerra Civil va succeir en tots els municipis de Catalunya i pràcticament d'Espanya. Com que va ser un combat militar i civil tan dur, va afectar de manera àmplia. Per fer el llibre, la idea és de l'ajuntament, amb qui ja havíem tingut vincles anteriorment perquè tant la meua companya, la Maite Hernández i jo vam fer un inventari dels espais històrics de la Guerra Civil del Baix Ebre. El vincle que es va crear va fer que posteriorment l'ajuntament m'encarregués una recerca sobre els fets de la Guerra Civil, basada en els testimonis, que són la gran aportació del llibre, veïns que ho van viure com a nens o que van tenir familiars amb un paper rellevant. La seva aportació ha estat bàsica per elaborar el llibre.

Què va passar durant la Guerra a Paüls?

Hi ha dues coses que sobresurten. La primera són uns grans combats entre l'exèrcit franquista i el republicà, l'abril de 1938, en el marc de la conquesta franquista a tot el marge dret del riu Ebre i que se centren en els municipis de Xerta i Paüls. L'altre fet és que al massís del Port hi va haver una presència de maquis rellevant durant els anys 40 i 50. De fet, entre els municipis del Port on hi va haver maquis, Paüls és un dels més rellevants, perquè hi van residir, van cometre accions i hi va haver vincle amb el veïnat.

Andreu Caralt amb el llibre 'Paüls. Guerra i maquis al Port'. FOTO: JOAN REVILLAS

«D'entre els municipis del Port on hi va haver maquis, Paüls és un dels més rellevants».

«Al llibre, apareix el relat fonamentat en documentació, però també el fet diari, el record del que van viure moltes persones».

«Conèixer què va passar amb tota la seva complexitat, crec que ens fa més racionals i il·lustrats».

Aquest era un fet conegut al poble, però ara s'ha posat més en relleu.

L'estudi està fet amb el testimoni d'una vintena de veïns. És una manera de posar també rostres a la història?

Que s'hagi fet l'estudi ara encara ens ha permès poder parlar amb una vintena de persones, que són moltes en un poble petit. Es van oferir sense problema a respondre les preguntes. Expliquen memòries que humanitzen la història. Quan llegeixes el llibre, apareix el relat fonamentat en documentació, però després, també hi ha el fet diari, el viscut per aquestes persones.

És important que recuperem la memòria especialment en el context en el qual ens trobem?

Ho és per donar veritat al que va passar, sovint, un passat recent tan dur, no es coneix a fons. S'ha silenciats, sobretot a les llars. També les administracions no han apostat per buscar la veritat, perquè potser incòmoda, també. Els estudis que se m'ha permès fer,

són positius, especialment en aquest període, en el qual la banalització i el negacionisme s'escapen, i el fet que idees contràries al progressisme i a la defensa dels drets i les llibertats, també estan creixent. Conèixer què va passar amb tota la seva complexitat, crec que ens fa més racionals i il·lustrats, en aquest sentit. I ens apropa més a la veritat, que és el que busquen els historiadors.

Podem aprendre molt del llibre, per tant.

La gent quan llegeixi trobarà que Paüls, encara que és un petit poble, va tenir paper molt significatiu en la guerra i la postguerra. És important avui, quan la societat viu més acomodada, veure que aquells anys es feia un esforç enorme per sobreviure, malgrat les dificultats. També pot donar exemple a les noves generacions, la capacitat de resistència que es va tenir. I tot allò va servir per arribar a un sistema de drets i llibertats l'actual, que comença a estar amenaçat. Per tant, és important saber el què va succeir.